

SVEUČILIŠTE LIBERTAS PROF. DR. SC. DAMIR NEMET

Nijedna zemlja ne može osigurati nove lijekove odmah i svima

Pitanje je trebaju li lijekovi biti toliko skupi. Farmaceutska industrija danas je po prihodu skoro uz bok naftaškoj

Profesor na Sveučilištu Libertas dr. Damir Nemet osnivač je i upravitelj Zaklade Krohem, osnovane prošle godine s ciljem unapređenja stručnog i znanstvenog rada u području dijagnostike i liječenja hematoloških bolesti putem poticanja edukacije te temeljnih i kliničkih istraživanja u hematologiji i njegovanja izvrsnosti u stručnom i znanstvenom radu.

■ Jeste li zadovoljni odzivom struke ne osnivanje Zaklade?

- Reakcija je izvanredna. Hrvatska hematologija dosta dobro prati svjetske trendove, zahvaljujući kvalitetnim specijalistima ali i svom organizacijskom okviru. Nedavno, dok sam još bio predsjednik Hrvatske kooperativne grupe za hematologiju KROHEM inicirao sam i osnivanje novog Društva za hematologiju Hrvatskog liječničkog zbora tako da je sada sa Zakladom zaokružen okvir koji se sastoji od Društva za hematologiju HLZ kao osnovnog oblika strukovne organizacije i u pravnom smislu predstavnika hrvatske hematologije, zatim KROHEM-a koji je glavno operativno tijelo struke i znanosti te konačno i Zaklade koja je promotor edukacije istraživanja i izvrsnosti.

■ Zaklada daje i stipendije, javlja li vam se dovoljno kvalitetnih kandidata?

- Zaklada je upravo dodijelila četiri stipendije za doktorske studije kandidatima koji su se svojim radom i pristupom studiranju dokazali i time ispunili visoke kriterij. Pripremamo natječaj za znanstvene projekte, namijenjen prvenstveno mladim istraživačima s ciljem poticanja njihova uspješnog ulaska u svijet znanstvenih istraživanja. Pripremamo i natječaj za na-

građivanje najboljih postignuća u hrvatskoj hematologiji.

■ Proces liječenja malignih bolesti jedan je od najskupljih. Jesu li lijekovi dovoljno dostupni?

- U Hrvatskoj smo trkači olovnih nogu kada je u pitanju uvođenje novih medicinskih tehnologija i lijekova. Zadnjih dvadesetak godina napredak u medicini je iznimno brz pa praktički nijedna zemlja ne može osigurati dostupnost novih lijekova odmah i svima. Porast troškova za zdravstvo svagdje je značajno brži od rasta BDP-a. Drugo je pitanje trebaju li novi lijekovi biti toliko skupi. Farmaceutske tvrtke imaju za to objašnjenja, no ipak je po приходima farmaceutska industrija skoro uz bok naftnoj. U SAD-u su onkolozi pokrenuli snažnu kampanju za sniženje cijena lijekova, ističući da u onkologiji često postoji slaba korelacija između cijene i koristi koju donosi novi lijek. Cijena je odraz tržišta, uključuje očekivanja bolesnika i liječnika, a ne samo realna ulaganja. Treba što više uključivati bolesnike u klinička istraživanja lijekova. To se u Hrvatskoj slabo koristi, a prilika je da se što većem dijelu bolesnika omogućе novi lijekovi, a da bolnice pa i država zarade.

■ Zašto dolazi do situacija u kojima obitelji pacijenata javno prikupljaju novac za liječenje, zašto to ne rješava HZZO?

- Oboljeli i njihove obitelji su (relativno) dobro informirani o novim mogućnostima liječenja i žele njihovu primjenu odmah. To, međutim, nije moguće, ponekad iz administrativnih ili financijskih razloga, a često i iz medi-

Prednost malog sveučilišta kakvo je Libertas je neovisnost od politike i posvećenost kvaliteti studija

cinskih razloga jer lijekovi u ranoj fazi nisu za širu kliničku primjenu zbog još nejasne toksičnosti ili nedovoljno dokazane djelotvornosti. Ovdje se suočavamo i sa psihološkim medicinskim stereotipima poput vjerovanja "skupi lijek je djelotvorniji" i "terapija po svaku cijenu". Osiguravatelj, tj. HZZO, međutim, taj je koji treba reći što hoće i može platiti, i to na temelju jasne farmakoekonomske analize. Liječnici se često nalaze u nezahvalnoj situaciji da odlučuju koji će bolesnik dobiti terapiju, a koji neće. To se ne bi smjelo događati, odnos osiguravatelja i osiguravatelja, tj. HZZO-a, ne može se prebaciti na odnos bolesnika i liječnika. Osnivanje fonda za skupe lijekove na račun državnog proračuna prije više godina bila je vrlo dobra ideja i pokazala se korisnom za dostupnost novih lijekova. Nedavno osnivanje nekog fonda za skupe lijekove koji bi se financirao iz donacija građana je neozbiljno kada dolazi od strane države.

■ Kakva je razlika između studija na Libertasu i na nekom od "državnih" fakulteta? Što može biti presudno pri odabiru?

- Predavao sam blizu 30 godina na uvaženom i dobro organiziranom "stogodišnjaku", Medicinskom fakultetu u Zagrebu, a također i u Osijeku. Libertas ima sve prednosti malog sveučilišta lišenog politike i fokusiranog na organizaciju i kvalitetu nastave. Uvjeti za nastavu su odlični, atmosfera pozitivna, a zahtjevi koji se postavljaju pred studente i nastavnike su visoki, što osigurava kvalitetu. Studirati na takvom sveučilištu ima dosta prednosti. Zagrebačko sveučilište je golemo, vjerojatno preveliko za uspješno upravljanje i trenutno pod značajnim utjecajem politike, što često ne daje dobre rezultate. Tragično je i da je nisko na ljestvici svjetskih sveučilišta i da se taj trend pogoršava. Da to nije rezultat samo loše ekonomske situacije, pokazuje primjer beogradskog univerziteta, kao i nekih drugih u centralnoj Europi. Naravno da i zagrebačko Sveučilište ima svoje perjanice i pri izboru je presudna kvaliteta konkretnog studija. ■